

Referat fra styremøte i BKA mandag 27 oktober i Oslo.

Tilstede: Halfdan Wiik, Mette Newth, Sven A. Bjørke, Finn Bjørnar Lund, Per Bjørn Foros, Kirsten Limstrand, Hans Martin Seip, Bjørghild des Bouvrie,

Forfall: Turid Lilleheie, Grethe Horn Mathismoen.

Innledende presentasjoner. Svein Bjørke og Finn Bjørnar Lund, nye medlemmer i styret.

Saksliste og vedtak

1. Referat styremøte 18 august: http://www.besteforeldreaksjonen.no/?page_id=12739
  - Ingen kommentarer. Referatet enstemmig godkjent.
2. Konstituering styret, valg av arbeidsutvalg. Forslag vedtatt. Vedlegg SAK 2
3. Budsjett 2015. Vedlegg SAK 3 forslag budsjett, og evalueringsrapport om kontingentinnkreving.

Vedtak: Budsjettet enstemmig vedtatt.

Kommentar: Ny runde om forbedring av dagens løsning for kontingentinnkreving settes opp som sak på et av de første styremøter på nyåret. Dette blir en oppgave for arbeidsutvalget å se nærmere på.

4. Sekretær- og økonomiansvar: fordeling av oppgaver. Se vedlagte oppstilling, godkjent av Bjørghild. Vedlegg SAK 4

Enstemmig vedtatt.

5. Oppnevning revisor. Forslag enstemmig vedtatt. Vedlegg SAK 5.

6. BKA-materiell: forvaltning, utvikling. Forslag til vedtak enstemmig vedtatt. Vedlegg SAK 6
Tillegg/merknad: Vi har ingen informasjonsbrosjyre igjen. Vi kan ikke vente til høsten å trykke opp nytt informasjonsmaterieil. Vi trenger noe å dele ut når vi står på stand.

Vedtak: Det trykkes opp et lite opplag av originalbrosjyren og en oppdatert utgave av verveseddel. Korrigjer §110 b → § 112 og Kontingent 200kr - 250kr. Finn Bjørnar tar ansvar for dette i samarbeider med Hans Martin, som gjennomgår hovedbrosjyren og ser på nødvendige korrigeringer.

Det foreslås videreutvikling av materiellet med fire kategorier. 1. Kort for å dele ut på stand, 2. pdf-filer/internett. 3). Hovedbrosjyrer. 4) Plakater/Roll- Ups

Finn Bjørnar følge opp vedtaket.

7. Årsmøtet, protokoll og oppsummering.

Vedtak: Årsmøteprotokoll med strategidokument tas til etterretning.

Per Bjørn oppsummerte fra gruppearbeidet på årsmøtet. Dette trekkes inn i arbeidet med ny formålsparagraf. Diskusjon rundt hvordan vi formidler klimabevissthet er viktig. Hvordan argumenterer vi? Målsettingsgruppa jobber videre med saken. Vedlegg SAK 7

8. Utvalg ny formålsparagraf, jfr. vedtak årsmøtet (vedlegg 6). Gruppa består av Per Bjørn Foros, Ellen Tveitdal. og Gunnar Kvaale.
Enstemmig vedtatt. Vedlegg SAK 8
9. Henv fra lokalgruppa i Skien om årsmøte 2015. Vedlegg SAK 9
Vedtak: Styret takker for tilbudet og ser gjerne at årsmøtet blir lagt til Skien. Vi må sjekke om de fortsatt opprettholder tilbudet. Vi kan tilby kr 20 000, i tilskudd fra BKA sentralt. Det meldes inn til Skien-gruppa positiv tilbakemelding, og at vi trenger en avgjørelse på dette så snart som mulig, helst før jul. Halfdan følger opp saken.
10. People's Climate March: viktige erfaringer. Mette innledet til samtale. Se egen rapport.
Vedlegg SAK 10. Viktige poenger i det videre arbeid:
  - Oppfølging av internasjonalt samarbeid. Vi bør samarbeide med Our Children's Thrust i USA. OCT gir bla juridisk bistand til unge som reiser klimasøksmål mot delstater. OCT er interessert i vårt arbeid med § 112 og samarbeid med tanke på oppfølging i retning av Paris 2015.
  - Opprettholde kontaktene vi fikk med topper i FN, med sikte på å få innpass som grasrotorganisasjon til forhandlingene i Paris 2015.
  - Vi fortsetter samarbeidet med den kanadiske organisasjonen 4RG om spredning og underskrifter på manifestet. Vi samarbeider med den britiske Grandparents Climate Action med tanke på Paris 2014.
  - BKA-nettstedets engelskspråklige informasjon bør oppdateres og oppgraderes.
  - CCL- Citizen Climate Lobby. Vi vil svare på henvendelsene om global karbonskatt og om vi kan bidra til å etablere en CCL-avdeling i Norge. Tilbakemelding også til James Hansen.
  - Vi følger også opp dette gjennom et åpent arrangement med diskusjon om James Hansens forslag til karbonskatt.

Utfordringen: Hva gjøre vi foran Paris - toppmøtet? Kan det kobles opp mot Arendalsuka? Enighet om at vi trenger et møte om dette rett etter jul. Sven Åke tar initiativ til dette møtet.

11. Vervekampanje 2015/eget verve-utvalg. Forslag vedtatt. Vedlegg SAK 11

12. Status/oppsummering Grunnlovsfolderen. Hva nå? Mette orienterte. Vedlegg SAK 12.

Vedtak: 5000 stk. klistremerkene trykkes opp. Finn Bjørnar og Mette tar ansvar for oppfølging.

Prøver: BKA og MA lager en plan for formidling av folderen, gjerne med et enkelt ppt-opplegg. Det er mange BKAere som er/har vært lærere på ulike trinn og kan være med å lage gode og enkle formidlingsopplegg. Skolene er et langtidsprosjekt som ikke går ut på dato. Også aktuelt å bruke folkebibliotekene.

13. Klimafestivalen og BKAs bidrag. Vedlegg SAK 13. Se også:

<http://www.norskklimanettverk.no/prosjekter/klimafestivalen-112> .

Vedtak: BKA sentralt tar ansvar for å distribuere grunnlovsfolderen. Deltaking for øvrig opp til medlemmer og lokallag.

14. Status Klimavalgalliansen, orientering fra Halfdan. Se:

<http://klimavalg2013.no/Klimavalgalliansen>

Halfdan melder at han ikke klarer å følge denne saken opp på en ordentlig måte, må evt finne annen representant for BKA i Fellesutvalget. Men hovedproblemet er at det skjer for lite, etter hans syn.. Halfdan har hatt ansvaret for utvikling/etablering av nettsida, men problemet er å få liv den. Ca. 50 organisasjoner har meldt seg inn i nettverket. Men det er ikke bevilget noen penger til dette samarbeidet fra noen av organisasjonene. KLIMAVETTREGLENE er det viktigste som kom ut av dette samarbeidet i 2014. Men det er NÅ denne brosjyren skulle vært omdelt! I god tid foran valget neste høst.

Vedtak: BKA henvender oss til klimaalliansen og inviterer til å betale for 2000 brosjyrer, under den forutsetning av at de andre organisasjonene gjør det samme. Situasjonen forventer at noen setter i gang og noen er villig til å dele av sin "overflod".

15. Status arbeidet med «Broen til framtiden» - konferanse og underskriftskampanje. Se:

<http://www.besteforeldreaksjonen.no/?p=16273>

Vedtak: Underskriftskampanje er på gang og vi skal gjøre hva vi kan for å støtte opp om denne. Vi vil gå ut og be våre medlemmer om å skrive under.

16. Grl 112 og søksmål mot staten. Hva blir neste skritt fra vår side?

Noen momenter: Her må ulike organisasjoner ikke gå i beina på hverandre, men vi er nødt til å samarbeide. Det bør tas initiativ til et drøftingsmøte med andre organisasjoner. Concerned Scientists, Forfatternes klimaaksjon, Sabina, Norsk Klimanettverk, m.fl. Halfdan snakker med Steinar om dette.

17. Møteplan – vår 2015. Styremøte mandag 12 januar.

Referent

Kirsten Limstrand

VEDLEGG:

SAK 2

Arbeidsutvalg Besteforeldreaksjonen

1. Det oppnevnes et arbeidsutvalg (AU) med disse medlemmer fra styret: Halfdan Wiik (leder), Turid Lilleheie, Bjørghild des Bouvrie.
2. AU forbereder styremøtene og iverksetter vedtak i styret.
3. AU har myndighet til å behandle administrative saker som ikke krever hele styrets involvering.

4. AU arbeider med innsparingsmuligheter og forbedring av administrative rutineoppgaver

SAK 3

Budsjettforslag 2015

Besteforeldreaksjonen har i 2013 og 2014 styrt uten budsjett. Det har stort sett gått bra, men bl.a. årets årsmøte har vist hvor viktig det er å ha bedre styring på pengebruken. Her feilkalkulerte vi grovt, først og fremst fordi antallet deltakere ble dobbelt så høgt som forventa. Vedtaket om tilbakeføring av kontingent til lokallagene er en annen grunn til at behovet for styring vha budsjett er blitt viktigere (I 2014 fikk Oslo overført kr. 10.000; Trondheim ba ikke om penger; Bergen klarte seg med diverse tilskudd fra Hordaland fylkeskommune).

Det framlagte budsjettet for 2015 er enkelt og basert på erfaringstall fra 2013 og 2014. Det er ikke regnet med at vi har midler å overføre fra inneværende år. En antatt reserve på ca. 20.000 kr vil være en nyttig buffer.

En viktig endring fra inneværende år er at vi foreslår å gå tilbake til gammel ordning når det gjelder innkreving av kontingent, en besparelse på 30.000 kr. Vi har sett på erfaringene med utsending av faktura i posten, og finner ingen fordeler som forsvarer en så stor utgift. Det ser ikke ut til at vi får merkbart flere innbetalinger enn ved melding per epost. Ettersom vi ikke har økonomi til å gjennomføre det «helautomatiserte» systemet som først ble forslått (basert på bla kidnr.), betyr det heller ikke mindre arbeid for sekretæren.

Budsjettet er satt opp i balanse. Det er i utgangspunktet ikke regna med eksterne inntekter eller tilskudd, kun inntekter fra medlemmene. Derfor er også 2014-tallene eksklusiv tjæresandannonse og grunnlovsfolder, begge med egen fullfinansiering. Hvert kvartal vil styret få melding om utgifter, slik at vi kan justere kursen underveis gjennom budsjettåret.

Driftsinntekter

Kontingenter 900 medlemmer x kr. 250
gaver fra medlemmer

kr. 225.000
kr. 25.000

Totalt kr. 250.000

Driftskostnader**2013****2014 (tall tom sept/okt)****Budsjett****2015**

støtte til lokalgrupper	16.500	10.000	kr. 50.000
- Oslo, Trondheim, Bergen 400 kont. x 50%=	kr. 40.000		
- andre grupper	kr. 10.000		
regnskapstjenester	7.725	15.781	kr. 10.000
kontingentinnkreving		28.117	
kontorrekvisita	13.357	(beskjedne)	kr. 10.000
porto	6.984		kr. 7.000
Reiseutgifter(inkl. taxi, buss bompenger, parkering m.m.)			
	29.462	35.000	kr. 50.000
til 4 styremøter	kr. 40.000 (20.600 jan – juni 2014)		
til andre reisemål	kr. 10.000		
profilering og markedsføring (luer, jakkemerker, brosjyrer flygeblad, klistremerker m.m.)	65.750	26.000	kr. 50.000
webutvikling/vedlikehold		42.000	kr. 50.000
møtekostnader	4.991	2.700	kr. 5.000
kostnader årsmøte/rådsmøte	9.772	45.000	kr. 20.000

Totalt kr. 252.000

SAK 4

Oppgaver sekretariat- og økonomifunksjon

Forslag Turid/Bjørghild/Halfdan

Sekretær og medlemskontakt (med adgang til medlemsregisteret)

Bjørghild tar seg av disse oppgavene:

- Motta meldinger via post@besteforeldre.no; svare/videresende
- Hente post i postboks 10, 5641 Fusa; behandle/videresende
- Sende velkomsthilsen til nye medlemmer
- Registrere nye medlemmer som har meldt seg på via svarsendingkupong eller e-post
- Organisere kontingentinnkreving og purring til kontingentbetaling
- Notere kontingentbetaling, fra daglige bankmeldinger, i medlemsregisteret
- Svare på enkle henvendelser fra medlemmer, lokale lag & kontaktpersoner
- Sende informasjon om nye medlemmer til lokale grupper og kontaktpersoner
- Sende et takkekort til medlemmer og andre som har donert et større beløp til foreningen
- Besvare generelle henvendelser fra bank og offentlige instanser
- Melde inn nytt styre til Brønnøysundregistrene

Kirsten tar seg av: Føre referat fra styremøter og årsmøte. Lage utkast til årsrapport.

Økonomiansvarlig og regnskapsfører (med adgang til bankkontoen)

- Behandle og betale fakturaer fra firma
- Refundere utgifter til medlemmer
- Betale beløp til lokallag
- Behandle regnskap fra lokallag etter endt regnskapsår
- Arkivere finansdokumentene til foreningen
- Holde kontakt med regnskapsbyrået og skaffe dem det nødvendige til årsregnskapet
- Rapportere kvartalsvis til styret om budsjett/regnskap

Bjørghild tar seg av disse oppgavene så lenge.

Forutsetning: Det jobbes med å finne en annen som kan ta seg av oppgavene, evt ansvarlig

styremedlem med hjelp fra medlem.

Styreleder/Halfdan tar seg av: Lage forslag til budsjett neste år for foreningen.

SAK 5

Oppnevning av revisor

I vedtektenes §12, årsmøtets oppgaver, står det i punkt 6 at årsmøtet skal

Velge:

- a) styre og styreleder
- b) revisor(er)
- c) valgkomite
- d) velge medlemmer til Rådet etter forslag fra styret.

Forut for årsmøtet på Lillehammer, 13. og 14. september 2014 klarte ikke valgkomiteen å finne noen som ville påta seg oppgaven som revisor. Årsmøtet ga styret fullmakt til å oppnevne revisor.

Toril Storeng, BKA Arendal, har nå sagt seg villig til å være revisor for BKA. Hun sier samtidig at hun gjerne ser at vi finner et medlem til som kan ha revisoransvar sammen med henne. Toril har vært revisor for Tannlegeforeningen i en årrekke og kjenner derfor godt til hva oppgaven som revisor for en medlemsorganisasjon innebærer.

Forslag til vedtak:

Torill Storeng oppnevnes som revisor i BKA fram til årsmøtet 2016. Styret arbeider videre med å finne et medlem som kan påta seg oppgaven sammen med henne.

SAK 6

Trykksaker og materiell, forslag til vedtak

Det opprettes et trykksak- og materiellutvalg med disse medlemmene: Finn Bjørnar Lund (leder), Grethe Mathismoen, Turid Lilleheie.

Utvalgets oppgaver:

- Holde oversikten over informasjons- og profileringsmateriell og informere om det på BKAs nettside
- Sørge for at beholdningen av materiell er tilfredsstillende
- Formulere bestillinger og holde kontakt med leverandør

- Oppbevare materiell, motta bestillinger, ta seg av forsendelse
- Foreslå nytt og forbedret materiell, med kostnadsoverslag
- Jobbe med ekstern finansiering av nytt materiell

Utvalget legger fram en sak for styret på første møte 2015, med grunnlag for drøfting av materiellsituasjonen og forslag til nye tiltak.

SAK 7

Per Bjørn Foros

Oppsummering fra årsmøtet på Lillehammer, 13.09.2012

BKAs rolle og oppgaver, særpreg og identitet

Jeg minner om at oppstillingen i skjemaet er å oppfatte ”dialektisk”, med vekt på *forholdet* mellom de ulike målene, ikke *motsetningen*. Det later til å være oppfattet, og svarene er derfor mye preget av ”både-og”. På den andre side ser det ikke ut til at skjemaet har hindret klare ytringer.

1. Motekspertise/Generasjonsbevissthet

Ikke alle oppfatter hva jeg har lagt i ordet motekspertise, og flere sier at det får holde å referere til FNs klimapanel. Heller ikke alle finner begrepet generasjonsbevissthet klart, og flere argumenterer for uttrykket ”bekymrede besteforeldre”. Men det er stor enighet om at dette aspektet (”det levde liv”) må være framtrødende (sammen med kontakt mellom generasjonene), og at dette perspektivet letter rekrutteringen (ettersom en slipper å være så sterk i argumentasjon om klima). Men vi må bruke den klimakompetansen vi har.

2. Klimapolitikk/kulturkritikk

Her er tendensen: ”Ja takk, begge deler”, kanskje med en overvekt på klimapolitikk. Under kulturkritikk (av noen foreslått endret til samfunnskritikk) er det flere som har streket under ”veksten som hovedproblem”.

3. Politisk ansvar/personlig ansvar

Også her blir begge perspektiver framhevet, men flere påpeker at det personlige ansvaret leder over i politisk engasjement.

4. Iver og aksjonisme/ettertanke og overbygning

Iver og aksjonisme står sterkt, men flere peker på at ettertanke og overbygning må ligge til grunn.

5. Teknologiske løsninger/atferd og holdninger

Her er det en klar støtte til atferd/holdninger og en uttalt skepsis til teknologiske løsninger alene.

6. Bestemte målgrupper/generelt samfunnsengasjement

Her er det vanskelig å lese ut noen tendens; det er mye ”både-og”. To grupper understreker likevel samfunnsengasjementet, en gruppe er særlig opptatt av bestemte målgrupper.

7. Fokusering/mangfold

Svarene peker relativt klart i retning av fokusering i sak, og flere nevner knappe ressurser. Det er få motforestillinger mot internasjonalt samarbeid.

8. Fast organisasjon/løs organisasjon

Vanskelig å lese ut noen tendens. Når flere understreker ”løs organisasjon”, ser det ikke ut til å rette seg mot sentralt plan, men snarere uttrykke et ønske om lokal handlekraft, uten å være avhengig av sentrale initiativ.

9. Sentral styrke/lokal styrke

Det hele ender riktig harmonisk, med understrekning av både sentral og lokal styrke!

AK 8

Utvalg ny formålsparagraf

Vedtatt på årsmøtet 2014: *Dagens formålsparagraf § 2 videreføres fram til årsmøtet i 2015. Styret nedsetter et utvalg som får i oppdrag å utarbeide forslag til ny formålsparagraf som behandles på årsmøtet i 2015. Innspill fra lokale grupper/enkeltmedlemmer og momenter fra gruppearbeidet under årsmøtet tas med i arbeidet.*

Forslag:

Utvalget består av: Per Bjørn Foros (Trondheim, leder), Ellen Schei Tveitdal (Arendal) og Gunnar Kvåle (Bergen/Hordaland).

Mandat:

Utvalget skal lage forslag til ny versjon av «formål for BKA/Hva vi vil» slik dette ble vedtatt i 2012. Det skal legges vekt på foreningens særpreg og etisk orienterte stemme. Rettighetsperspektivet er viktig, jfr Grunnlovens paragraf 112.

Framdrift:

For at lokale grupper og medlemmer skal få mulighet til å si sin mening og komme med innspill, skal utvalget være klar med et utkast innen utgangen av februar 2015.

Besteforeldrenes klimaaksjon: hva vi vil (vedtak 2012)

Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) er et tverrpolitisk nettverk som ser den globale oppvarmingen som en etisk utfordring og et spørsmål om rettferdighet mellom generasjonene.

Vi vil bidra til at våre barnebarn og deres etterkommere skal arve en jord i økologisk balanse. Det krever at vi både hjemme og ute reduserer avhengigheten av olje, gass og kull og legger om til redusert og mer klima- og miljøvennlig energibruk.

BKA mener Norges viktigste bidrag til en internasjonal avtale om utslippsreduksjon er å gå foran som eksempel på at rike land både kan og må redusere mest. Det er uansvarlig med en politikk som forutsetter materiell forbruksvekst i rike land.

BKA vil

ENGASJERE befolkningen til å ta ansvar for miljøet

KREVE at våre politikere og andre beslutningstakere skal handle raskt for å redusere klimagassutslippene

SAMARBEIDE med andre miljøorganisasjoner og samfunnsaktører for å få tyngde bak kravene

STØTTE skolen i arbeidet med å gi barn og unge kunnskaper og bevissthet om behovet for å redusere klima- og miljøskadelige utslipp

INFORMERE om grønne løsninger og veien mot lavutslippssamfunnet

SAK 9

Til Styret i BKA ved styreleder Halfdan Wiik.

Vi takker dere for et innholdsrikt og inspirerende årsmøte.

Så inspirerende var det, at vi tre fra Skien som deltok i BKAs årsmøte, på toget hjem fant ut at vi ville komme med følgende forslag:

BKAs årsmøte 2015 holdes i Skien, Grenland, i september.

Hvis BKA-styret finner det interessant å komme til Skien, vil vi be dere gi oss noen rammer.

Ca. hvor mange deltakere?

Ca. hvor store leieutgifter?

Så kan vi starte med å undersøke muligheter for hotell og møtelokale og andre ønskelige fasiliteter.

Greier vi å finne muligheter og løsninger som styret er fornøyd med kan vi, i samarbeid med dere, også ta kontakt med lokale kunstnere og ressurspersoner og lage en skisse til program.

Hvis vi holder årsmøtet en helg, kort tid før kommunevalget 2015, kan vi på lørdag, da de fleste partier har stand rundt torget i Skien, lage noen spreke ”klimaframstøt” og markere BKA positivt.

Vi tror vi skal få til en god media-dekning i Grenland, av årsmøtet og av BKA.

For å få flere å arbeide sammen med; for kanskje å danne et lag, eller ”bare” med et arrangement som et årsmøte, trenger vi navn og e-mail til medlemmer i de fem kommunene i Grenland; Bamble, Porsgrunn, Skien, Siljan, Nome. Vi kan også ta kontakt med Kragerø og omegn, hvis det er noen der som ønsker det.

Som besteforeldre er det naturlig for oss å tenke barnebarn og ønske samarbeid med organisasjoner som representerer denne generasjonen i den viktige klimasaken. Da det virker som om tida går fortere og fortere til eldre en blir, vil vi be dere svare på vår forespørsel så raskt som mulig, så, om ønskelig, vi kan sette i gang.

Med vennlige hilsener fra,
Susanne Viktoria Rimestad
Alfhild Berg Johnsen
Finn Sigurdsen

SAK 10

Avsluttende rapport til styret om møter for BKA i forbindelse med Folkets klimamarsj i New York 20-23.9 2014.
Fra Mette Newth. 26.10.14

Forslag til styret: BKA bør prioritere:

1. Oppfølging av internasjonalt samarbeid med utvalgte organisasjoner som For Our Grandchildren (Ca), Our Children's Trust (US) og Grandparents Climate Action (GB). Samarbeid bør knyttes til konkrete aksjoner i forbindelse med begivenheter som klimatoppmøtet i Paris 2015. Fundamentet for samarbeid med internasjonale organisasjoner bør være BKA og 4RGs felles manifest, oppdatert i sommer og presentert for diverse instanser og personer i FN og ulike organisasjoner. (se pkt. manifest nedenfor)
2. Dersom BKA/4RG velger å delta som organisasjoner i Paris 2015 bør man opprettholde kontaktene i FN som ble tatt i forbindelse med Climate Summit 2014 og tidlig søke om å få møterett til de arenaer som sivilsamfunnet gis adgang til i Paris.
3. I samarbeid med 4RG bør BKA søke å få støtte fra flere likesinnede organisasjoner til manifestet. Videre, fortsette å søke individuell støtte til manifestet fra ca. 10 internasjonalt betydningsfulle personer. Manifestet er p.t. støttet av organisasjonen Suzuki Elders (Ca), biskop Desmond Tutu, James Hansen og Sheila Watt-Cloutier. Både Our Children's Trust (USA) og Grandparents Climate Action (GB) har signalisert støtte til manifestet, men dette bør lederne for BKA og/eller 4RG få bekreftet gjennom formell henvendelse til de to organisasjonene.
4. BKAs engelskspråklige informasjon bør oppdateres og utfylles. Manifestet bør få plass her og samarbeidende organisasjoner bør presenteres. Organisasjoner som BKA og 4RG er nokså enestående, de vekker stor interesse i fora som FN og i andre land, og det bør BKA komme i møte med bedre informasjon.
5. James Hansen har flere ganger oppfordret norske organisasjoner til å ta opp hans Forslag om en global karbonskatt. Spørsmålet ble reist overfor BKAere av Hansen og representanter for Citizen Climate Lobby – CCL - i møter i New York. Så vidt vites har BKA ikke noen mening om Hansens forlag om global karbonskatt. Når oppfordringen er kommet i møter med BKA er det vel både korrekt og høflig å gi en tilbakemelding til Hansen og til CCLs ledelse i New York?

Sak 11

Medlemsverving Besteforeldreksjonen

Bakgrunn for saken

BKA har i dag i underkant av 1000 medlemmer. Potensialet må ansees å være vesentlig høyere, men erfaringen er at det går tregt. Det er også mange skuffelser med folk som blir overrakt innmeldingsblanketter o.l., men unnlater å benytte dem – også etter at de har uttrykt begeistring for vår virksomhet.

Det er avgjørende viktig for BKA å sørge for en god tilstrømming av nye medlemmer, og ha gode rutiner på hvordan vi verver folk i ulike sammenhenger. Dagens erfaring viser åpenbart at terskelen for å bli betalende medlem er høyere enn vi har trodd. Gir vi – bevisst eller ubevisst – et bilde av oss sjøl som ikke er tilstrekkelig inkluderende? Er vi for lite flinke til å profilere oss og hva vi står for? I hvilken grad er vi proaktive i forhold til medlemsverving? Er vi tilstrekkelig tilgjengelige? Opplevs det «enkelt nok» å bli medlem? Har vi det materiellet vi trenger?

Forslag for til vedtak:

Det opprettes en verve-gruppe med følgende deltakere: Halfdan Wiik (leder), Thelma Kraft og Gustav Paulsen.

Gruppen skal, i løpet av høsten/vinteren legge fram for styret og resten av organisasjonen, et notat som skal gi grunnlag for en nærmere drøfting av spørsmålet om medlemsverving, inkludert forslag til mer effektive vervetiltak og rutiner.

SAK 12

Rykkinn 22.10.14

Prosjektrapport: Folder til barn om miljøparagrafen i Grunnloven § 110b inntil 13 mai 2014, deretter 112.

Til styret i BKA:

Oppsummering og forslag:

Det følgende er utkast til prosjektrapport som skal følge regnskapsrapport til UNESCO for tildelte kr. 70.000 til prosjekt folder (110b) 112 ultimo mars i år. Rapportene skal godkjennes av både Miljøagentene og BKA. Folderen fikk en uventet kostbar «fødsel» i og med endringen av §110b til 112, dessuten mye ekstraarbeid for alle frivillige som distribuerte før sommerferien. Når rapport skrives om prosjektet så langt, må en konklusjon bli at en god del formidlingsarbeid gjenstår. Folderen er meget godt mottatt i de 64 skolene rundt om i landet som fikk folderen via det kostbare distribusjonssystemet SubjectAid. Mange av disse skolene tar nok gjerne tatt imot besøk fra oss (BKA og MA) for å snakke med elever og lærere om hvordan 112 kan brukes. Hva slags saker kan vi – voksne og barn – ta opp med kommunale eller statlige myndigheter? F.eks. myrene som forsvinner i Norge, mens Norge betaler for å beskytte myrer i utlandet? Giftig avfall som dumpes i friske fjorder? Våre organisasjoner har laget et redskap for diskusjon. Vi bør også være med i den diskusjonen som kan bevisstgjøre barn og voksne om at 112 virkelig er alles miljøparagraf. (I all beskjedenhet: slik opplysningsarbeid om 112 *kan* ses i sammenheng med eventuelt søksmål langt fram i tid.)

Mitt forslag: BKA og MA lager en plan for formidling av folderen, gjerne med et enkelt ppt-opplegg. Det er mange BKAere som er/har vært lærere på ulike trinn og kan være med å lage gode og enkle formidlingsopplegg. (Selv har jeg reist Norge rundt som forfatter i skoler i 25 år) Skolene er et langtidsprosjekt som ikke går ut på dato.

Mer nærliggende: BKA er en av organisasjonene som støtter Klimafestivalen i siste desemberuke 2014 og første januaruke 2015. Da er skolene ikke veldig aktive, men da passer det med mange framstøt overfor Oslo/Akershus folkebibliotek, Bergen og Trondheim og utvalgte høgskolebibliotek og eldresentre. En henvendelse til bibliotekene gjennom den felles epostlista Bibliotek-Norge (?) bør kunne gjøres nokså raskt, Halfdan?

Hva trengs nå? Folderen med 110b (det er minst 5000 – 7000 eks. igjen) må ha klistremerke som koster mellom kr. 2500-3000 for 5000 eks.. Sum deles på MA og BKA. Klistremerkedugnad arrangeres (gjerne av meg). Får vi dette til som en litt langsiktig plan overfor skoler og eldresentre og del av Klimafestivalen i 2014, da har vi langt på vei oppfylt våre løfter til UNESCO i søknaden om spredning av folderen, og UNESCO kan søkes i 2015 om et (mindre) opplag 112 foldere og midler til videre distribusjon. Verdt å huske: UNESCO syns folderen er bra og selve prosjektet godt.

Mette Newth

.....

UTKAST:

Prosjektrapport: Folder til barn om miljøparagrafen i Grunnloven § 110b inntil 13 mai 2014, deretter 112.

Prosjektansvarlige: Linda Engstad, informasjonsleder i Miljøagentene og styreleder Halfdan Wiik i Besteforeldrenes klimaaksjon. Praktisk prosjektansvarlig Mette Newth, styremedlem i Besteforeldrene klimaaksjon.

Foldertekst: Mette Newth med faglige konsulenter: professor Ole Kristian Fauchald og prof. dr. juris B. Sjøfjell. Tekstbidrag: Knut Nærum, barneombud Anne Lindboe og miljøagentene Elias og Kaja.

Design og produksjonsansvarlig: Ingvild Wollstad.

Forløp – prosjekt og kostnader.

Vinteren 2014 søkte Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) og Miljøagentene (Ma) UNESCO Norge om støtte stor kr.70.000 til produksjon og distribusjon av en folder beregnet på 4 til 7 klassetrinn i landets skoler med tema Grunnlovens § 110b, den såkalte miljøparagrafen. Lanseringsdato satt til den 5. juni, dvs. FNs Verdens Miljødag.

I mars innvilget UNESCO hele beløpet, og arbeidet med manus, design, faglig konsulentbistand og utprøving av folder ble straks videreført av Miljøagentene og Besteforeldreaksjonens felles arbeidsgruppe. Samtidig ble trykking av 20.000 foldere bestilt med levering medio mai. Dessverre var organisasjonene ganske uforberedt på at Stortingets behandling av eventuell modernisering av språket i Grunnloven også kunne innebære at enkelte paragrafer endret nummer. Da folderen forelå ferdig trykt den 13. mai hadde Stortinget både endret språk og nummer § 110b til 112, en i seg selv gledelig begivenhet, men endringen skapte store problemer for oss. I all hast ble godt synlige klistremerker med tekst: "OBS. Miljøparagrafen heter nå § 112" trykt og manuelt påført foldere til skolen og publikum generelt. Samtidig ble en mindre opplag folder trykket med korrekt nummer 112. Stortingsrepresentanter, regjering, presse mv. fikk både folder med nytt og gammelt nummer. Folderen ble spredt via arrangementer flere steder i landet den 5. juni: bl.a. i Oslo, med møte mellom representanter for presidentskapet og partiene på Stortinget og 100 barn fra Lakkegata skole, miljøagenter og besteforeldre, og folkemøte i Bergen som avslutning på klimamarsjen Os - Bergen. Videre ble folderen spredt på ulike arrangementer ut over sommeren.

De uforutsette ekstra produksjonsutgiftene ble en stor belastning på et ellers nøkternt budsjett. Organisasjonenes egenandel har dekket administrative kostnader og direkte utgifter for det store antall frivillige som har arbeidet for og med folderen. På grunn av økonomi måtte distribusjon av folderen til landets skoler høsten 2014 via det profesjonelle distribusjonsfirmaet SubjectAid derfor begrenses. Men den store interessen blant de mer enn 60 skolene som etter skolestart fikk og har brukt folderen om § 112 er et oppmuntrende bevis på at det er svært viktig å fortsette formidling, og ikke minst besøke skoler og samtale med elever om lærere om betydningen av at voksne og barn føler eierskap til loven som skal beskytte naturen for dagens mennesker og ettertiden.

Formidlingsmål.

Lovtekster, selv i moderne språkdrakt, er ofte vanskelig tilgjengelige for borgere flest, og ikke minst for barn. Språklig tilgjengelighet er en forutsetning for medvirkning i utvikling av demokratiet, og er en nøkkel til deltakelse i samfunnsdebatten. Vårt mål var å presentere § 112 i en form og et språk som viser barn at loven er et demokratisk redskap for alle borgere, som også forplikter staten.

I presentasjonen la vi hovedvekt på vår rett og statens ansvar, og hvor avgjørende føre-var-handling er for Jorda vår og de som kommer etter oss. Et spesielt viktig etisk aspekt er «rettferdighet mellom generasjonene». Dette gjør seg stadig sterkere gjeldende i politisk debatt. En rettighets «speilbilde» er ansvar. «Rettferdighet mellom generasjonene» er et moralsk ansvar vi alle har for å ta vare på Jorda for generasjoner som vi aldri skal møte. Dette ansvaret må også dagens barn lære, for de er framtidens naturforvaltere.

Selv om folderen tilsynelatende er lettfattelig, er temaet komplisert og krever utdypning og diskusjon. I videre formidling av folderen bruker vi både sosiale medier og klasserom, bibliotek og eldresentre, klimakafeer, torgallmenning og stortingsplass, alt for å inspirere voksne og barn til å omgjøre engasjement til handling.

Norge er ett av en håndfull land i verden som har vært fremsynte nok til å fastslå i Grunnloven at etterkommerne våre har samme rett til en sunn og mangfoldig natur som oss. Det er et faktum som forplikter, men også et forhold som vekker interesse i andre land. Særlig i USA er interessen stor for å aktivisere Konstitusjonen til fordel for barn og unges klima og miljø. Vår § 112 folder er oversatt til engelsk og presentert for utvalgte canadiske og amerikanske organisasjoner, deriblant For Our Grandchildren (Can), Our Children's Trust (USA).

Budsjett og regnskap for folderen § 112 « Din, min og naturens lov».

I samsvar med forpliktelser som følger av bevilgning fra UNESCO Norge oversender Miljøagentgene og Besteforeldrenes klimaaksjon regnskap og budsjett m. noter samt prosjektrapport innen rapporteringsfrist 1 februar 2015.

Sak 13

Fra Jon Frode Blichfeldt, e-post 16.10:

Klimafestivalen rulles ut med Norsk Klimanettverk som koordinator, og initiativtaker. Ulike organisasjoner oppfordres til egne tiltak i perioden 30.12. - 11. 2015, som markering av inngangen til det som må bli et klimaår.....legger inn det som i øyeblikket ligger på nett: <http://klimafestivalen112.no> Det er sikkert flere tiltak her vi kan koble oss på, tenke rundt. Jeg tenker vel at denne lenken også kan gå ut på BKA sine nettsider?

I praksis betyr det at BKA kan lage (følge opp) egne markeringer, tiltak ut fra egne nettverk, ting som er igang, koble det opp mot festivalen og det som skjer denne halvannen uka. Her behøver man egentlig ikke vente på noe - men bare sette i gang. Sikkert lurt å konsultere lenken over innimellom, som fortsatt er under utvikling.

I Oslo har vi altså lagt markering til denne uka (9.1.) og vil prøve å dra inn flere i markeringen med sang/spill etc. Vi har jo sangene som ble brukt på årsmøtet. (Disse har jeg videresendt til Ragnhild i Klimanettverket). Kanskje en idé å lage vår egen kobling til kor/sangstunts, f.eks. med utgangspunkt i "skramleorkesteret" i Trondheim osv.

Det ser ut til at man forsøker få til "korstunt" torsdag 8.01. mellom kl.16-17. I Oslo muligens foran Litteraturhuset (der det skal være arrangement seinere), eller for Nationalteateret. Kanskje etter "flash-mob" modell, der ett- eller to kor i utgangspunktet har øvd inn en sang, mange andre trekkes inn til å delta fra arrangert "publikum" etterhvert.

Jeg forsøker møte opp på Klimanettverkets "verksted" onsdager når jeg kan, med forsøksvise bidrag til idémaking og oppfølging særlig av tiltak vi kan knyttes opp mot.